

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Ľubora Šeba a JUDr. Rudolfa Čirča, v právnej veci žalobkyne **K. P. a.s.**, so sídlom v B., proti žalovanému **D.**, Nová č. 13, Banská Bystrica, **o zaplatenie 1 458 942 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp.zn. SI – 3 C 120/2003, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 31. októbra 2006 sp.zn. 9 Co 256/2006, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne **z a m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Senica rozsudkom zo 16. februára 2006 č.k. SI – 3 C 120/2003-64 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 458 942 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 30. septembra 2002 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 72 945 Sk, všetko do jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal preukázané, že na návrh žalovaného ako oprávneného začalo exekučné konanie proti povinnému R., na základe výkazu nedoplatkov a dohôd z 28. februára 1997 ako vykonateľného exekučného titulu. V exekučnom konaní uznesením z 3. decembra 1997 bol schválený príklep vydražiteľovi v dražbe vykonanej súdnou exekútorkou Ing. Z. D. Dňa 10. decembra 1997 bol uznesením Krajského súdu

v Bratislave vyhlásený konkurz na majetok úpadcu R.. Dňa 11. decembra 1997 súdna exekútorka nariadila rozvrhové pojednávanie, následne vypracovala návrh na schválenie rozvrhu výťažku z dražby a 22. decembra 1997 poukázala žalovanému sumu 1 458 942 Sk, výplata ktorej sumy bola realizovaná bez schválenia rozvrhu výťažku súdom, teda v rozpore so zákonom. Preto súdna exekútorka Ing. Z. D. bola Okresným súdom Piešťany v konaní sp.zn. 5 C 181/00 zaviazaná zaplatiť správkyni konkurznej podstaty úpadcu JUDr. D. S. 1 758 580 Sk. Bolo preukázané, že žalobkyňa na základe uzavretej poisťovnej zmluvy plnila ako poisťiteľ za poisteného – Ing. Z. D. škodu, ktorú vyplatila úpadcovi R.. Na základe týchto zistení potom súd prvého stupňa uzavrel, že na žalobkyňu týmto prešlo iné obdobné právo zo zákona v zmysle § 827 Občianskeho zákonníka, keďže bolo nepochybne preukázané, že žalovaný prijal plnenie, ktoré mu bolo vyplatené bez právneho dôvodu v rozpore so zákonom. Žalovaný mal exekučný titul, na základe ktorého začalo exekučné konanie, ale na základe tohto exekučného titulu mal právo domáhať sa vymáhania dlhu od povinného – R. prostredníctvom exekúcie. Nevzniklo mu ale právo na vyplatenie vymáhanej sumy, pretože postup pri jej vymáhaní podliehal ustanoveniam exekučného poriadku, ktoré dodržané neboli. Preto je žalovaný povinný vrátiť plnenie, ktoré obdržal v rámci exekúcie neoprávnene. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovaného rozsudkom z 31. októbra 2006 sp.zn. 9 Co 256/2006 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu žalobkyne zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť na účet odvolacieho súdu titulom súdneho poplatku za odvolanie 87 534 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania. Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa rozhodnutie odôvodnil tak, že exekútorka konala v rozpore s § 164 ods. 1 Exekučného poriadku, keď rozvrh výťažku podliehal schváleniu súdom. Pokiaľ poukázala finančné prostriedky žalovanému bez schválenia rozvrhu výťažku súdom, konala protiprávne. Z tohto jej konania vznikla R. škoda, pretože inak by ňou poukázaná suma patrila do konkurznej podstaty. Preto v sporovom konaní pred súdom bola Ing. Z. D. uložená povinnosť uhradiť škodu správkyni konkurznej podstaty JUDr. D. S.. Škodu teda spôsobila Ing. Z. D.. Žalobkyňa je tým, kto namiesto škodcu poskytol plnenie poškodenému. V zmysle ustanovenia § 827 Občianskeho zákonníka by ten, kto za škodu zodpovedá na základe objektívnej alebo spoločnej zodpovednosti voči poškodenému, mal iné obdobné právo na jej náhradu voči tomu, kto sa spolupričinil o spôsobenie tejto škody, kto sa na jej vzniku

spolupodielal výlučne, prípadne čiastočne spolu so škodcom. V danom prípade však na žalobkyňu ako poisťiteľa neprešlo iné obdobné právo podľa § 827 Občianskeho zákonníka, ktoré by existovalo voči žalovanému a ktoré by pôvodne patrilo exekútorke Ing. Z. D. a poskytnutím plnenia žalobkyne poškodenému R. v likvidácii, resp. správkyňi konkurznej podstaty, že by toto právo prešlo na žalobkyňu. V predmetnom právnom vzťahu suma vyplatená žalovanému patrila R., nie žalobkyňi (resp. Ing. Z. D.). Na strane žalobkyne k vydaniu bezdôvodného obohatenia nedošlo za žalovaného a žalovaný nie je ten, kto by sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil – takýto záväzkovoprávny vzťah medzi nimi nie je daný, preto žalovanému nemôže byť uložená povinnosť vydať žalobkyňi sumu uplatnenú v tomto konaní. Plnenie, ktoré žalovaný v rámci exekúcie obdržal bolo plnením, na ktoré v danom okamihu žalovaný nemal právny nárok, pretože rozhodnutie o schválení rozvrhu výťažku nebolo vydané. Žalovaný ale nezískal bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, resp. Ing. Z. D., pretože povinnosť plniť bola Ing. D. uložená súdnym rozhodnutím a exekútorka je preto subjektom povinným na plnenie, nie je preto aktívne legitimovaná na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného, žalovaný nie je pasívne legitimovaný, pretože neoprávnený majetkový prospech nezískal na úkor súdnej exekútorke, ale na úkor úpadcu – R.. Medzi účastníkmi neexistuje zodpovednostný vzťah a tak žalobkyňa nemá právo na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného. O povinnosti žalobkyne zaplatiť súdny poplatok rozhodol s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch a výrok o trovách konania odôvodnil tým, že žalovanému právo na ich náhradu nepriznal, pretože žalovaný si toto právo neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Zaujala stanovisko, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Vyjadrila nesúhlas s právnym posúdením rozhodnutia odvolacieho súdu v tom, že možnosť postupu podľa § 827 Občianskeho zákonníka je založená na zodpovednosti na náhradu škody. V zmysle ustanovenia § 827 Občianskeho zákonníka pokiaľ poisťiteľ nahradil za poisteného škodu, prechádza na neho právo poisteného na náhradu škody alebo obdobné právo, ktoré mu v súvislosti s jeho zodpovednosťou za škodu vzniklo proti inému, sú upravené nároky poisťiteľa proti iným osobám, ide o práva odvodené od poisteného. Vyjadril nesúhlas s tvrdením odvolacieho súdu, že v konaní nebolo preukázané, že by sa žalovaný akýmkoľvek spôsobom spolupodielal na vzniku škody, na jej spôsobení.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a ani dovolací súd jej existenciu z obsahu spisu nezistil.

Dovolaateľ namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V preskúmvanej veci z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) vychádzal z názoru, že na žalobkyňu ako poisťiteľa neprešlo v zmysle ustanovenia § 827 Občianskeho zákonníka ani iné obdobné právo, ktoré by existovalo voči žalovanému a ktoré by pôvodne patrilo exekútorke Ing. Z. D., a poskytnutím plnenia žalobkyne poškodenému R., resp. správkyni konkurznej podstaty JUDr. D. S., že by toto právo prešlo na žalobkyňu.

Skutkové zistenia (uvedené už vyššie v odôvodnení tohto rozsudku) potrebné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku podľa § 827 Občianskeho zákonníka, z ktorých vychádzali oba súdy nižšieho stupňa pri rozhodovaní, sú v prejednávanej veci postačujúce aj pre rozhodnutie dovolacieho súdu.

Podľa § 827 Občianskeho zákonníka pokiaľ poisťiteľ nahradil za poisteného škodu, prechádza na neho právo poisteného na náhradu škody alebo iné obdobné právo, ktoré mu v súvislosti s jeho zodpovednosťou za škodu vzniklo proti inému. Ak prešlo na poisťiteľa právo na náhradu škody proti fyzickej osobe, platí pri jeho uplatňovaní primerane ustanovenie § 450.

Podľa tohto ustanovenia (ktoré upravuje tzv. nepriamy postih poisťiteľa) prechádza na poisťiteľa jednak právo poisteného na náhradu škody, ktoré mu vzniklo proti inému, ktorý spoluzodpovedá za škodu, jednak iné obdobné právo, ktoré mu v súvislosti s jeho zodpovednosťou za škodu vzniklo proti inému. Na poisťiteľa teda prechádza z poisteného v prvom rade právo na náhradu škody. Dôvodom vzniku tohto práva je solidárna zodpovednosť poisteného a ďalšej osoby (ďalších osôb) voči poškodenému. Ide o škodu, ktorá vznikla poistenému proti inému z inej skutkovej podstaty, než z tej, z ktorej škoda vznikla. Okrem práva na náhradu škody prechádza na poisťiteľa aj iné obdobné právo, ktoré

mu v súvislosti s jeho zodpovednosťou vzniklo proti inému. Týmto obdobným právom je najmä právo na vyporiadanie spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti podľa § 439 Občianskeho zákonníka, právo na postih pri zodpovednosti za škodu spôsobenú zavinením iného podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ako aj právo na náhradu nákladov, ktoré poisťiteľovi vznikli v súvislosti s vybavením nárokov poškodeného na náhradu škody. Ako teda z uvedeného nepochybne vyplýva, nároky poisťiteľa podľa § 827 Občianskeho zákonníka treba považovať za nároky na náhradu škody. Ide totiž o zákonný prechod práva (zákonnú cesiu). V tomto smere je teda konštatovanie odvolacieho súdu, podľa ktorého možnosť postupu podľa § 827 Občianskeho zákonníka je založená na zodpovednosti na náhradu škody, správne. Preto za situácie, keď v konaní nebolo zistené, že by sa žalovaný akýmkoľvek spôsobom spolupodieľal na vzniku škody, spôsobenej R. výhradne protiprávnym konaním súdnej exekútorke (poistenej), ktorá poukázala finančné prostriedky z dražby žalovanému bez schválenia rozvrhu výťažku súdom (pričom prevzatie týchto finančných prostriedkov od exekútorke nezakladá samo osebe zodpovednosť za škodu toho, kto tieto finančné prostriedky prevzal, t.j. v danom prípade žalovaného), dovolací súd sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu, že v prejednávanej veci na žalobkyňu ako poisťiteľa neprešlo právo na náhradu škody ani iné obdobné právo (§ 827 Občianskeho zákonníka), ktoré by existovalo voči žalovanému, a ktoré by pôvodne patrilo poistenej (súdnej exekútorke) a poskytnutím plnenia žalobkyne poškodenému, že by toto právo prešlo na žalobkyňu.

Preto dovolací súd dovolanie žalobkyne proti rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243 ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Nakoľko však úspešnému žalovanému v tomto konaní žiadne trovy nevznikli, dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

